TAHTA

9. Sınıf | Türk Dili ve Edebiyatı

DERS ÖZETİ · ANLAM ARAYIŞI

Anlam Arayışı

9. sınıf edebiyat **Anlam Arayışı** teması; hikâye, anı, karakter tanıtan sunum, çok modlu şiir metni ve şiir yazma becerilerini kapsar.

1 Temanın Kapsamı

- Okuma: tema içeriğine uygun hikâye ve anı
- Konuşma: karakter tanıtan sunum hazırlama
- Dinleme/İzleme: çok modlu şiir metni
- Yazma: temaya uygun şiir yazma

2 Hikâye Türünün Özellikleri

- Kurgusal bir anlatıdır
- Sınırlı kişi ve mekân kullanılır
- Genellikle tek olay etrafında kurulur
- Ben ya da o anlatıcısı kullanılabilir

3 Anı (Hatıra) Türünün Özellikleri

- Gerçek yaşanmışlığa dayanır
- Genellikle ben anlatıcısıyla yazılır
- Öznellik taşır
- Yazarın kendi deneyimini aktarır

4 Karakter Tanıtım Sunumunda Yer Alanlar

- Karakterin adı ve rolü
- Fiziksel ve ruhsal özellikleri
- Yaşadığı önemli olaylar
- Olaylar karşısındaki tutumu
- Temayla ilişkisi

5 Şiir Yazarken Dikkat Edilecekler

- Duygu ve düşünce temayla bağlantılı olmalı
- İmge kullanımına özen gösterilmeli
- Ahenk unsurları gözetilmeli
- Şiir bütünlük taşımalı

Hikâye ile Anı Karşılaştırması

Özellik	Hikâye	Anı
Kurgusallık	Kurgusaldır	Gerçek yaşanmışlığa dayanır
Anlatıcı	Ben ya da o bakış açısı	Genellikle ben anlatıcı
Amaç	Olay örgüsüyle etki bırakmak	Yaşanmış deneyimi aktarmak
Zaman	Kurgu zamanı	Geçmişe dönük gerçek zaman

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Anlam Arayışı: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 ÖRNEK 1

Yazar kendi çocukluğunda yaşadığı bir olayı ben diliyle aktarıyor. Metin hikâye mi, anı mı?

1. Ben anlatıcısı tek başına yetmez; hikâyede de olabilir
2. Belirleyici olan, olayın yazarın gerçekten yaşadığı olay olması

Cevap: Bu metin bir anıdır.

ÖRNEK 2 ÖRNEK 2

Kurgusal kişiler ve hayali bir olay örgüsü içeren kısa bir anlatı hangi türe girer?

1. Kurgusal kişi ve olay örgüsü hikâyenin temel özelliğidir
2. Gerçek yaşanmışlık yoktur

Cevap: Bu metin bir hikâyedir.

ÖRNEK 3 ÖRNEK 3

Bir karakteri tanıtan sunumda yalnızca olay örgüsü anlatılırsa eksik olan nedir?

1. Karakterin fiziksel ve ruhsal özellikleri eksik kalır
2. Karakterin tutumu ve temayla ilişkisi de anlatılmalıdır

Cevap: Karakterin tutumu ve temayla ilişkisi eksiktir.

ÖRNEK 4 ÖRNEK 4

Bir şiir hem yazılı metin hem görsel hem de müzikle birlikte sunuluyorsa bu metin nasıl adlandırılır?

1. Yazı, görsel ve ses bir arada kullanılıyor
2. Bu, birden fazla modun bir arada kullanılması demektir

Cevap: Bu metin çok modlu bir metindir.

ÖRNEK 5 ÖRNEK 5

Anlam arayışı temasına uygun bir şiir yazarken ilk kontrol edilmesi gereken nedir?

1. Duygu ve düşüncenin temayla bağlantılı olup olmadığına bakılır
2. Ardından imge ve ahenk unsurları gözden geçirilir

Cevap: Şiirin temayla bağlantısı ilk kontrol edilir.

TAHTA

9. Sınıf | Türk Dili ve Edebiyatı

MİNİ TEST

Anlam Arayışı: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad: Tarih: Doğru / Yanlış:

1. **Anlam Arayışı teması hangi beceri alanlarını kapsar?**

A) Dört beceri alanı **B)** Yalnızca okuma
C) Yalnızca yazma **D)** Yalnızca konuşma

2. **Aşağıdakilerden hangisi hikâye türünün özelliğidir?**

A) Gerçek yaşanmışlık **B)** Yalnızca ben anlatıcı
C) Kurgusal bir anlatı **D)** Öznelliği yüksek

3. **Anı türü genellikle hangi anlatıcıyla yazılır?**

A) O anlatıcısıyla **B)** Sen anlatıcısıyla
C) Anlatıcısız yazılır **D)** Ben anlatıcısıyla

4. **Karakter tanıtan sunumda aşağıdakilerden hangisine yer verilmelidir?**

A) Yalnızca olay örgüsü **B)** Temayla ilişkisine
C) Yalnızca fiziksel özellik **D)** Yalnızca yaşadığı olaylar

5. **Çok modlu metin nedir?**

A) Yalnızca yazılı metin **B)** Yalnızca görsel metin
C) Yazı, görsel, ses birden **D)** Yalnızca sesli metin

6. **Anlam Arayışı teması taslak yıllık planda hangi haftada işlenir?**

A) 10. hafta **B)** 5. hafta
C) 15. hafta **D)** 20. hafta

7. **Hikâye ile anı arasındaki temel fark nedir?**

A) İkisi de kurgusaldır **B)** İkisi de gerçek olaydır
C) Aralarında fark yoktur **D)** Hikâye kurgu, anı gerçek

8. **Şiir yazarken aşağıdakilerden hangisine dikkat edilmelidir?**

A) Yalnızca uzunluğuna **B)** Tema bütünlüğü, ahenk
C) Yalnızca kafiyeye **D)** Yalnızca başlık sayısı

9. **Aşağıdakilerden hangisi bu temanın konuşma becerisi hedefidir?**

A) Karakter tanıtan sunum **B)** Anı yazma
C) Şiir yazma **D)** Çok modlu metin izleme

10. **Anı türünün tanımı aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Hayali, kurgusal metin **B)** Ölçülü, ahenkli metin
C) Yaşanmışlığı aktaran metin **D)** Görsel/işitsel metin

Cevap anahtarı

1. A · Tema dört beceri alanını birlikte kapsar.

2. C · Hikâye, yazarın hayal gücüyle oluşturduğu kurgusal bir anlatıdır.

3. D · Anı, yazarın kendi yaşadığını aktardığı için genellikle ben anlatıcısıyla yazılır.

4. B · Sunumda karakterin temayla ilişkisi de mutlaka ele alınmalıdır.

5. C · Çok modlu metin, birden fazla unsurun bir arada kullanıldığı metindir.

6. A · Taslak plana göre tema 10. hafta (23-27 Kasım) içinde yer alır.

7. D · Hikâye kurgusaldır, anı ise yazarın gerçekten yaşadığı olaylara dayanır.

8. B · Şiirde tema bütünlüğü ve ahenk unsurları önemli noktalardır.

9. A · Konuşma becerisinde hedef, hikâyedeki bir karakteri tanıtan sunum hazırlamaktır.

10. C · Anı, kişinin kendi yaşadığı ya da tanık olduğu olayları yazıya döktüğü metin türüdür.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:
tahtaapp.com/blog/dersler/9-sinif-edebiyat-2-tema-anlam-arayisi-konu-anlatimi